

רע"פ 6485/20 - לישי ביטון נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 6485/20

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: לישי ביטון

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בתיק ע"פ 11523-06-20 מיום 30.7.2020 שניתן על ידי כב' השופטים אברהם הימן, עודד מאור ושרית זמיר; תגובת המשיבה מיום 2.11.2020

בשם המבקש: עו"ד רונה שוורץ
בשם המשיבה: עו"ד סיגל בלום

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופטים א' הימן, ע' מאור ו-ש' זמיר) מיום 30.7.2020 בע"פ 11523-06-20, בגדרו נדחה ערעור המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופט ר' פרי) בת"פ 24371-08-18, בשאלת ביטול הרשעת המבקש.

רקע והליכים קודמים

1. המבקש הורשע בבית משפט השלום על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירת תקיפה בנסיבות מחמירות (תקיפה הגורמת חבלה ממשית של בן זוג) ובעבירת איומים, לפי סעיפים

עמוד 1

382(ג) ו-192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בהתאמה.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן ביום 3.8.2018 תקף המבקש את אשתו (להלן: המתלוננת) בכך שסטר לה, חנק אותה ובעט בה, על רקע ויכוח ביניהם. כתוצאה מכך נגרמו למתלוננת חבלות בשפתה העליונה, בצווארה, מאחורי אוזנה ובעיניה. בהמשך, בשעה מאוחרת יותר באותו היום, איים המבקש על המתלוננת כי "ירצח אותה ויישב עליה מאסר עולם".

3. בטרם נגזר דינו של המבקש הוגשו בעניינו שני תסקירים מטעם שירות המבחן, בהם הומלץ לשקול בחיוב ביטול הרשעתו בדין והטלת צו מבחן לשנה. שירות המבחן אף המליץ להימנע מהטלת צו שירות לתועלת הציבור (להלן: של"צ), אולם בשל הערת בית המשפט במהלך הדיון בתסקיר הראשון כי הוא שוקל להורות כן, גיבש שירות המבחן תוכנית של"צ.

4. בגזר דינו, ציין בית משפט השלום כי התרשם כי מדובר באירוע נקודתי חמור של פרץ אלימות וכי אין מדובר בדפוסי התנהגות במסגרת התא המשפחתי. עם זאת, וחרף המלצת שירות המבחן שלא להרשיע את המבקש, קבע בית משפט כי המבקש אינו עומד באמות המידה שהותוו בהלכה הפסוקה לביטולה של הרשעה. זאת, לאור חומרת העבירות ונסיבותיהן: פרץ אלימות חמור בו נגרמו למתלוננת חבלות של ממש והשמעת איום ממשי וקשה כלפיה. עוד נקבע, למעלה מן הצורך, כי לא הוכח נזק קונקרטי שייגרם למבקש ולמשפחתו, שכן במכתב ממעסיקו לא נאמר כי המבקש יפוט מעבודתו, וכי מכל מקום מדובר במעסיק שהינו רשות ציבורית המחויבת לקיים הליך שימוע לפני פיטורין.

מתחם העונש ההולם הועמד על מאסר קצר שניתן לריצוי בעבודות שירות עד שנת מאסר, לצד ענישה נלווית, ונקבע כי עונשו של המבקש ייגזר בתחתית המתחם בשל נסיבותיו האישיות והעדפת הפן השיקומי. לפיכך, החליט בית המשפט להסתפק ב-24 ימי המעצר שריצה המבקש ולהטיל עליו צו של"צ בהיקף של 140 שעות, מאסר על תנאי לחמישה חודשים למשך שנתיים וצו מבחן למשך שנה.

5. המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי כנגד עצם הרשעתו בדין. הערעור נדחה תוך שנקבע כי לא נמצא "שמץ טעות" בפסק דינו של בית משפט השלום וכי התוצאה העונשית מאוזנת וראויה. כן נקבע כי עבירות האלימות שבה הורשע המבקש היא עבירה חמורה וכי גם נסיבותיה חמורות, והעולות כדי התעללות. בנוסף, נקבע כי יש להעביר מסר חד משמעי ביחס לחומרת מעשי אלימות של אדם כלפי בן זוגו.

נימוקי הבקשה

6. המבקש טוען כי עניינו מעלה שאלה "אנושית-מצפונית" המצדיקה מתן רשות ערעור בגלגול שלישי וכי הותרת הרשעתו על כנה תגרום לו עיוות דין. לטענת המבקש, עניינו בא בגדרם של החריגים בהם מתחייבת התערבות בית משפט זה, משלא ניתן משקל מספק לרקע לביצוע העבירה, להליך הטיפול שהוא עובר ולנזק הכלכלי הצפוי לו ולמשפחתו.

המבקש עמד בפירוט על מכלול נסיבותיו החריגות ובהן: העדר עבר פלילי או תיקים חדשים שנפתחו; ביצוע העבירות באופן חד פעמיובלתי אופייני, על רקע פוסט טראומה משירות הצבאי; ההליך הטיפולי המוצלח והממושך שהוא עובר; עובדת היותו המפרנס היחיד במשפחתו, כאשר הרשעתו תביא בוודאות לפיטוריו ממקום עבודתו מזה כעשור, בנסיבות המשבר הכלכלי הנוכחי; עמדתה של המתלוננת שהובאה בתסקיר שירות המבחן, השוללת כל איום או סכנה כלפיה ורצונה בשיקום היחסים; המלצת שירות המבחן, שהתרשם מכנות עמדתו, ממאמציו ומההליך הטיפולי שעבר.

עוד נטען כי בית המשפט קמא שגה בקבעו כי מדובר בהתעללות חמורה, קביעה שונה בתכלית מקביעתו של בית משפט השלום כי מדובר באירוע נקודתי ולא במסכת אלימה או בטרור משפחתי. וכן שגה בכך שהתעלם מפסיקה שהוצגה לו ולפיה נמנעו בתי המשפט מהרשעה בדין בעבירות של אלימות כלפי בן זוג בנסיבות חמורות יותר.

תגובת המשיבה

7. בתגובתה, טענה המשיבה כי יש לדחות את הבקשה, באשר היא מופנית כולה כלפי אופן יישום המבחנים להימנעות מהרשעה על ידי ערכאות קמא, דבר שאינו מהווה עילה למתן רשות ערעור. לגופו של ענין נטען, כי נסיבות המקרה ובהן נסיבותיו האישיות הייחודיות של המבקש נשקלו על ידי הערכאות קמא ובדין נדחתה בקשתו לביטול הרשעתו לאור חומרת התקיפה שעלולה היתה להביא לתוצאות חמורות וכי אין להקל ראש בחומרת עבירות האלימות במשפחה ויש להחמיר בענישה בהן, במיוחד "בתקופה בה פושה נגע האלימות כלפי נשים ובפרט אלימות כלפי בת-זוג בתוך המשפחה". ביחס לטענת המבקש בדבר קיומו של נזק קונקרטי בדמות פיטוריו מעבודתו, טענה המשיבה, כי מקום העסקתו כפוף לכללי המשפט המנהלי ומחוייב להפעיל שיקול דעת ולשקול את מכלול השיקולים הרלוונטיים תוך מתן משקל מתאים לנסיבותיו האישיות של המבקש, בטרם יוחלט אם לפטרו, וככל שיהיו למבקש טענות ביחס לאופן הפעלת שיקול הדעת - יוכל המבקש לפנות לערכאות המתאימות.

דיון והכרעה

8. לאחר שעיינתי בבקשה, על צרופותיה, ובתשובת המשיבה, באתי לכלל מסקנה כי לא אוכל להיעתר לה.

9. הבקשה ממוקדת בטענה לקיומם של שיקולי צדק וחשש לעיוות דין בנסיבות המיוחדות של מקרה זה, כעילות המצדיקות את קבלת הבקשה לרשות ערעור ב"גלגול שלישי" בשאלת הימנעות מהרשעה. ככלל, נקבע לא פעם כי טענות הנוגעות לאופן יישומם שלהם מבחנים להימנעות מהרשעה שנקבעו בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (להלן: עניין כתב) אינן מקימות עילה למתן רשות ערעור (רע"פ 6403/18 הרוש נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (28.11.2018); רע"פ 2323/17 פלוני נ' מדינת ישראל (12.6.2017)). וכך הדבר בעניינו של המבקש.

10. מעבר לצורך, אף לגופם של דברים, לא מצאתי כי הותרת הרשעת המבקש על כנה תגרום לעיוות דין. נקודת המוצא היא כי הרשעה הינה הכלל והימנעות מהרשעה היא החריג לכלל. כפי שנפסק בעניינכתב, הימנעות מהרשעה התאמצה בתקן במקרים יוצא דופן, שבהם אין חסס ברבין הנזק הצפוי לנאשם מההרשעה הלבין חומרתה שלהעבירה. לצורך הימנעות מהרשעה, יש לעמוד בשני

תנאים מצטברים: כיהרשעהתפגעפגיעהחמורהבשיקומושל הנאשם אשר נדרש להצביע על נזק קונקרטי שייגרם לו אם תיוותר הרשעתו על כנה (רע"פ 3224/19 אביב נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (28.5.2019); רע"פ 3589/14 לוזון נ' מדינת ישראל, פסקה 8 והאסמכתאות שם (10.6.2014)); וכי סוגהעבירהמאפשרלוותרבנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים.

כפי שצוין, החלטת בית משפט השלום שלא להורות על ביטול הרשעת המבקש, התבססה בעיקרה על שיקול חומרת העבירה, לאחר שנשקלו נסיבות ביצועה. אמנם, דובר באירוע יחיד של תקיפה, שתוצאותיו לא היו ברף החומרה הגבוהה, אולם תמונות המתלוננת מלמדות על עוצמת התקיפה, אשר לוותה, בהמשך היום, גם באיום קשה כלפיה. בנסיבות אלו, חומרת העבירה ונסיבות ביצועה אינן מאפשרות וויתור על ההרשעה.

באשר לטענת הנזק שעלול להיגרם מהותרת הרשעת המבקש על כנה, בשל פיטוריו הצפויים שפגיעתם תהא גם במתלוננת ובילדיהם, הן כלכלית והן בסיכון להגברת המתחים בתוך התא המשפחתי כתוצאה מכך. בניגוד למשתמע ממכתב המעסיק שצירף המבקש, הרשעתו אינה גוררת באופן "אוטומטי" את פיטוריו (השוו: רע"פ 1097/18 בצלאל נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (18.4.2018); רע"פ 3224/19 אביב נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (28.5.2019)). חזקה על מעסיקו של המבקש, שהינו רשות מנהלית, כי יתן משקל ראוי להליך השיקום בו מתמיד המבקש ולנזק שעלול להיגרם לו, לאשתו ולילדיהם הקטנים, אם יפוטרו, במיוחד בתקופה של אי-יציבות וחוסר וודאות כלכלית בשל המשבר בו מצוי המשק עקב התפשטות נגיף הקורונה.

11. סוף דבר, הבקשה למתן רשות ערעור נדחית.

ניתנה היום, כ"ז בטבת התשפ"א (11.1.2021).

ש ו פ ט